

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลันจีบางขุนเทียน

ทะเบียนเลขที่ สช 61100103

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลันจีบางขุนเทียน คำขอเลขที่ 60100158 ทะเบียนเลขที่ สช 61100103 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 1 มิถุนายน 2560

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. 2561

น. ก.

(นายทศพล ทังสุบุตร)

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลิ้นจี่บางขุนเทียน

- (1) เลขที่คำขอ 60100158 ทะเบียนเลขที่ สข 61100103
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 1 มิถุนายน 2560 วันที่ขึ้นทะเบียน 1 มิถุนายน 2560
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน วิสาหกิจชุมชนจอมทองพัฒนา
ที่อยู่ 13 ถนนพระรามที่ 2 ซอย 25 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
- (4) รายการสินค้า ลิ้นจี่

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ลิ้นจี่บางขุนเทียน (Bang Khun Thien Lychee) หมายถึง ลิ้นจี่พันธุ์กะโหลกใบยาว พันธุ์กะโหลกใบอ้อ และพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งมีลักษณะผลขนาดกลางรูปคล้ายหัวใจ บ่าไม่สูง หนามแหลมสั้น เปลือกสีแดงถึงแดงคล้ำ รสชาติหวาน หอม เนื้อไม่แฉะ ไม่มีรสฝาดเจือ ซึ่งปลูกในพื้นที่เขตจอมทอง และเขตราชภัฏวชิรบูรณะ กรุงเทพมหานคร

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ : ลิ้นจี่พันธุ์กะโหลกใบยาว พันธุ์กะโหลกใบอ้อ และพันธุ์พื้นเมือง เช่น พันธุ์กะโหลกในเตา พันธุ์กระโถนทองพระโรง พันธุ์บางหญ้าแพรก พันธุ์สาแหรกทอง พันธุ์ค่อม เป็นต้น

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง	ผลขนาดกลางรูปทรงคล้ายรูปหัวใจ บ่าไม่สูง
- เปลือก	สีแดงถึงแดงคล้ำ มีหนามแหลมสั้น
- เนื้อ	เนื้อเยอะ แห้ง ไม่แฉะน้ำ
- รสชาติ	หวาน หอม ไม่มีรสฝาด

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ปลูกโดยการเพาะเมล็ด ต้นลิ้นจี่จะมีขนาดใหญ่ มีความสูงมาก ทรงพุ่มกว้างใหญ่ อายุยืน ทนทานต่อน้ำท่วมได้ดี

(2) ปลูกโดยการตอนกิ่งโดยใช้กิ่งพันธุ์ต้นลิ้นจี่จากสวนในพื้นที่ ที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นวิธีการปลูกที่นิยมปลูกในปัจจุบัน จะได้ต้นลิ้นจี่ขนาดไม่สูง ทรงพุ่มเล็ก มีกิ่งก้านสาขาแตกอยู่ใกล้บริเวณโคนต้น ทำให้เก็บผลผลิตได้ง่าย

(3) ฤดูที่เหมาะสมในการปลูก คือ ช่วงต้นฤดูฝน เดือนพฤษภาคม – เดือนกรกฎาคม

(4) ปลูกหลังร่องสวน ขนาดร่องสวนกว้าง 3 เมตร สลับกับร่องน้ำกว้าง 1.5 เมตร โดยปลูก ร่องละ 1 แถว ระยะห่าง 6 – 10 เมตร ตามความเหมาะสมตามขนาดของต้นลิ้นจี่

(5) ตัดแต่งกิ่งให้ทำทุกปี ดูแลเสาโคกลนและใส่ปุ๋ยเพื่อบำรุงต้น

การเก็บเกี่ยว

(1) ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตที่เหมาะสม คือ ช่วงเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน

(2) คนป็นจะนำตะกร้าผูกเชือกร้อยหู 2 ข้าง แล้วใช้ “พะอง” ปืนขึ้นไปเก็บผลลิ้นจี่ที่สูง โดยมีคนที่ อยู่ด้านล่างช่วยจับพะองไว้ เมื่อเก็บผลลิ้นจี่สูงได้ค่อนตะกร้าจะหย่อนตะกร้าลงมาข้างล่างให้คนที่รอรับ ตะกร้า นำไปรวมไว้ก่อนดึงตะกร้าขึ้นไปเก็บผลลิ้นจี่สูงต่อจนหมด

(3) ตัดแต่งพวงลิ้นจี่ ลิดใบที่มากเกินไปออก เด็ดลูกที่เปลือกอาจจะแตกหรือถูกแมลงเจาะออกจาก พวง มัดเป็นกำๆ ละ 1 กิโลกรัม บรรจุลงในถุงพลาสติก

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากสินค้าให้ประกอบด้วยคำว่า “ลิ้นจี่บางขุนเทียน” และ/หรือ “Lychee Bang Khun Thien” และ/หรือ “Bang Khun Thien Lychee”

(2) ให้ระบุชื่อสวน/เกษตรกร ที่อยู่ติดต่อได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ ย่านบางขุนเทียนในอดีตครอบคลุมพื้นที่เขตจอมทองและเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ดินเป็นชุดดินธนบุรี เป็นดินตะกอนปากแม่น้ำ ที่มีโปรแตสเซียม และฟอสฟอรัสสูง มีระดับน้ำใต้ดินตื้น ในช่วงฤดูฝนจะมีน้ำจืดจากทางเหนือผ่าน และในช่วงฤดูแล้งจะมีน้ำเค็มไหลย้อนขึ้นตาม คลองสายต่างๆ ทำให้ดินมีลักษณะที่เรียกกันว่า “ลึกลับ ลึกเค็ม” มีอุณหภูมิตอนกลางวันและตอนกลางคืน ไม่ต่างกันมากนัก ส่งผลให้ลิ้นจี่บางขุนเทียนมีรสชาติเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว

ประวัติความเป็นมา ในสมัยรัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 3 มีการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศสยาม กับประเทศจีน มีการแต่งสำเภาไปค้าขายกับประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง จึงเชื่อกันว่าลิ้นจี่น่าจะถูกนำเข้ามา ปลูกในสยามในยุคนี้ โดยพื้นที่แรกที่มีการปลูกลิ้นจี่คือย่านวัดจันทร์ บางโคล่ บางคอแหลม ทางฝั่ง ตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากเป็นท่าเทียบเรือสำเภาที่มาจากประเทศจีน ซึ่งในปัจจุบันไม่เหลือ สวนลิ้นจี่ให้เห็นแล้ว อีกพื้นที่หนึ่งคือทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา เข้ามาตามคลอง ดาวคะนอง คลองบางขุนเทียน และคลองบางพระทูน ซึ่งเป็นบริเวณพื้นที่เขตจอมทองในปัจจุบันและเหลือพื้นที่ปลูกลิ้นจี่ ไม่มากแล้ว พบหนาแน่นบริเวณคู้งสามง่าม ซึ่งเป็นรอยต่อระหว่างคลองดาวคะนองเชื่อมกับคลองบางขุน เทียนและคลองลัดเซ็ดหน้า และมีแนวโน้มนลดลงเรื่อยๆ เนื่องจากความต้องการที่อยู่อาศัยของชุมชนเมือง ขยายตัวมากขึ้น ที่ดินมีราคาสูงขึ้น แต่ด้วยโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนองพระราชดำริโดย สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จึงยังมีลิ้นจี่บางขุนเทียนอยู่ในปัจจุบันและมีการจัดงานเทศกาลลิ้นจี่ของดีเขตจอมทอง ขึ้นในบริเวณตลาดน้ำวัดไทรโดยชาวสวนลิ้นจี่ในจอมทองก็ได้นำผลลิ้นจี่รสชาติดีจากสวนของตนเองมา จำหน่ายตลอดช่วงการจัดงาน ซึ่งหากใครที่ได้ลิ้มลองรสชาติของลิ้นจี่บางขุนเทียนแล้วจะบอกว่าอร่อย มากกว่าลิ้นจี่ที่ปลูกในถิ่นไหนๆ ของเมืองไทย แม้ราคาขายในบางปีอาจจะแพงถึง 120 บาท ต่อกิโลกรัม ก็ตาม

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกลิ้นจี่บางขุนเทียนครอบคลุมพื้นที่ เขตจอมทอง และเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร

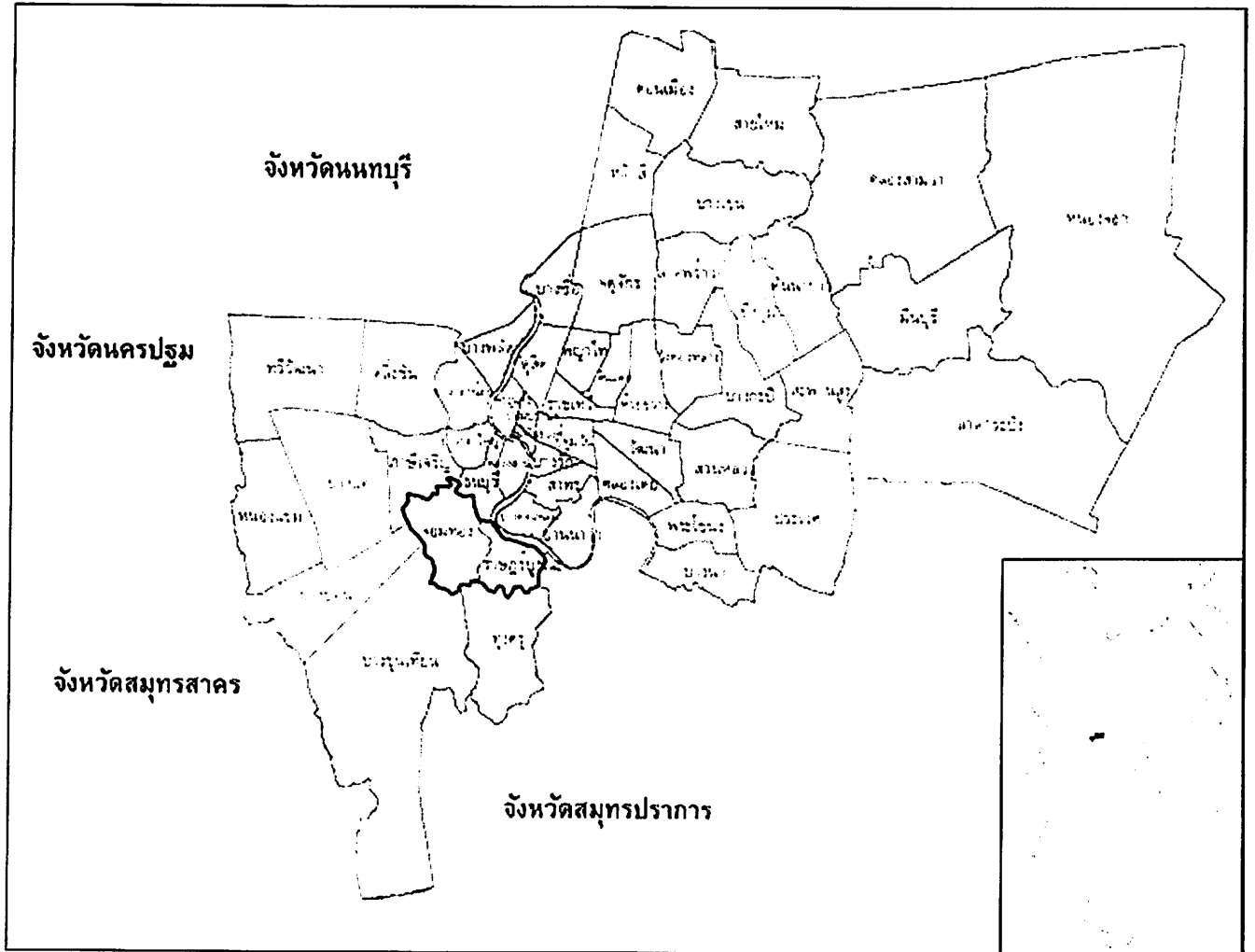
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ลิ้นจี่บางขุนเทียน ต้องปลูกในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกลิ้นจี่บางขุนเทียนรวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
 - (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและผู้ประกอบการสินค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ลิ้นจี่บางขุนเทียน
 - (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ลิ้นจี่บางขุนเทียน
-

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ ลึนจีบางขุนเทียน

ขอบเขตพื้นที่การปลูกลึนจีบางขุนเทียนครอบคลุมพื้นที่เขตจอมทอง และเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร